

Den norske kirken revurderer sitt syn både på Gud og på innholdet i begrepet synd, og dermed også hele teologien. Gud er ikke lenger en mann, Fader, Herre, Konge og Hersker. Hvem er så Gamle-Erik?

På «Først & Sist» på fredag, kom teologen Merete Thomassen med denne oppklaringen om Gud:

-Gud er bak kjønn, er alle kjønn, eller ingen kjønn,..Gud er en metafor og noen ganger tar vi de teologiske metaforene for bokstavig.

Hun minnet om at Kirken omtalt Gud også som skaper, befrier, livgiver. Om Gud skulle knyttes til kjønn, ønsket hun seg at Gud skulle være en ivaretagende mann eller en tøff og handlekraftig kvinne.

Barn ble også intervjuet om Gud. En jente sa at gud var dame, for da kunne hun være finere»

En annen sa at gud gikk i kjole og skjørt og med blå genser.

At Gud har vært omtalt som hankjønn, er sikkert en verdsliggjøring av det hellige, en arv fra den gamle mannsdominerte og patriakalske teologien og samfunnsstrukturen. For det passet godt at Gud var mann for en mannlig hersker av guds nåde på toppen av den jordiske maktpyramiden.

Opp gjennom århundreder har Kirken hatt mange jordiske fordeler ved å omtale Gud som "Fader vår". Det mannlige har så godt som fortrent det kvinnelige som åndelig ideal, mulighet og frelsesvei i den kristne religionen. Det er altså egne skjevheter og uklarheter som Kirken nå prøver å ordne opp i.

Ingen har som kjent sett hvordan Gud ser ut.

Om Den store kraften befris fra kjønnsbindinger gjør etter vår mening kirken mer sjamanistisk. For Den store ånd eller Gud er mektigere enn mannlige og kvinnelige arketyper og bilder av det hellige.

Interessant er det også at Den norske kirken holder på å omdefinere begrepet synd.

-Begrepet har vært tyngende og brukt for å holde folk nede, sa sognepresten i andakten i Voksen kirke for en uke siden. Jeg våknet der jeg satt.

Det som hadde blitt kalt synd, kunne like gjerne være egne vaner og uvaner, altså psykologi og ikke teologi. Det visste hun etter 50 års samliv med seg selv, som hun sa.

Hva er så Gamle Erik oppi alt dette.

Det er en gammel kraft som har fulgt det mannlige, en kraft det ikke helt var plass for i det synet på mennesket som teologien sto for. Gamle Erik er navnet på en annen arketyper enn Gud. Men om det er så at kraften er en, så er også Gamle Erik Gud, og Gud Gamle Erik.

Kristendommen er og har vært et stort oppdragerprosjekt i vår kultur. I så måte har den tatt patent og hatt monopol på det hellige. Kirken har definert det hellige inn i sin teologi. Det som ikke passet inn i oppdragerprosjektet, ble uhellig, syndefullt og en vei til fortapelsen.

Gamle Erik var og er en mannlig kraft av jord, besluttsomhet, maning og lyst. Det er et høyt nivå av personlig kraft, men ikke ond kraft eller synd. For det onde er i den enkelte, som psykologiske tendenser og mekanismer.

Om metaforen Gud skal befris fra det å være mann er også tiden inn for å befri Gamle Erik fra å være djevelen selv. Da må bildet av Gamle Erik oppjusteres, så han kan bli den han er: Et uttrykk for mannlig kraft.

Ailo Gaup